

Caracterizarea personajului Ion din opera Ion scrisa de Liviu Rebreanu

Ion, fiul unui taran risipitor, lipsit de inzestrare pentru munca campului, "era iute si harnic, ca masa. Unde punea el mana, punea si Dumnezeu mila. Iar pamantul ii era drag ca ochii din cap". Aceasta iubire pentru pamant, care tine de straturile de profunzime ale fiintei sau, mai degraba, de un subconstient ancestral ce determina destinul taranului roman, il va insoti pe un traseu care-l obliga sa ignore propriile-i porniri sufletesti, sa renunte, asadar, la dimensiunea eterna a existentei, in favoarea celei efemere, pragmatice.

Aceasta optiune, ce pare ca il domina cu o forta mai mare decat vointa sau respectarea conventiilor de convietuire, face din Ion un amoral, pentru ca el nici nu-si pune probleme de natura etica si, deci, nu sufera tulburari de pe urma incalcarii vreunor principii.

Personajul evolueaza intre doua atitudini extreme: in prima parte a romanului e convins ca "dragostea nu ajunge in viata... Dragostea e numai adaosul", in timp ce, spre finalul operei, "i se adaoga in creieri, nechemata, intrebarea: ce folos de pamanturi, daca cine ti-e drag pe lume nu-i al tau?". Astfel ca, pana la moartea copilului, pare ca nu fiinta umana care-si respecta conditia actioneaza, ci "glasul pamantului care patrundea navalnic in sufletul flacaului, ca o chemare, coplesindu-l". Acum, Ion se confunda cu o idee, pe cat de telurica, pe atat de inumana, care ajunge sa-l posede intr-o asa masura, incat devine sclavul pamantului, pentru a carui iubire sacrifica totul. In momentul in care devine stapanul delnitelor lui Vasile Baci, gesturile sale tradeaza o posesie de natura erotica: "se lasa in genunchi, isi cobori fruntea si-si lipi buzele cu voluptate de pamantul ud".

In urzirea planului si aplicarea acestuia, Ion pare a fi condus de o inteligenta aparte, practica, dupa principiul "graba strica treaba. Fara dibacie si siretenie nu ajungi la mal niciodata". Urmarirea atenta a fiecarui pas catre atingerea scopului il izoleaza si-l imunizeaza in fata reprosurilor celorlalti, neabatandu-l din drum nici macar apostrofarea pe care i-o adreseaza preotul Belciug in biserica. Interesant si remarcabil este faptul ca, in ciuda manevrelor diabolice si a actelor reprobabile, Ion nu ne apare ca o imagine hidoasa a raului, caci prozatorul il priveste cu simpatie si-l cladeste in asa fel incat, neabsolvindu-l fatis de vina, il inzeestreaza cu resorturi si trairi interioare in stare sa-i motiveze comportamentul.

Daca, in implinirea dorintei de a avea pamant, personajul reuseste, chiar calcand peste viata Anei, in scenariul iubirii pentru Florica nu mai este la fel de abil si esueaza, fiind omorat de catre George, sotul acesteia.

Cu Ion, Rebreanu realizeaza un personaj memorabil, expresie sintetica si esentializata a relatiei dintre taranul transilvanean si pamant, imagine dura si plina de forta in care se intrupeaza in egala masura calaul si victima, visul si cosmarul, destinul si fatalitatea.